

توصیف دوره‌ی آموزشی اختلال بلع دهانی – حلقی در نوزادان، کودکان و بزرگسالان

جمعیت هدف: دانشجویان کارشناسی گفتاردرمانی

مدرس: زهرا صادقی

پیامدهای یادگیری پایان دوره (در پایان دوره، دانشجو قادر خواهد بود ...):

۱. با آناتومی، مسیرهای عصبی و فیزیولوژی بلع طبیعی آشنا شود
۲. با تعریف و طبقه بندی و ترمینولوژی اختلالات تغذیه و بلع نوزاد در بدو تولد و کودکان در سنین رشد آشنا شود
۳. با مشخصات اختلالات بلع در کودکان آشنا شود
۴. با معاینه و ارزیابی اختلال بلع نوزاد آشنا شود
۵. با معاینه و ارزیابی اختلال بلع کودک آشنا شود
۶. توانایی تعیین اهداف درمانی برای انواع اختلالات بلع نوزاد و کودک را داشته باشد
۷. با اصول کلی درمان و رویکردهای درمانی در اختلالات بلع نوزاد و کودک آشنا شود
۸. با مشخصات اختلالات بلع در هر فاز آشنا شود
۴. با غربالگری اختلال بلع کودک و بزرگسال آشنا شود
۵. با معاینه و ارزیابی بالینی و ابزاری اختلال بلع بزرگسال آشنا شود
۶. توانایی تعیین اهداف درمانی برای اختلالات بلع را داشته باشد
۷. با انواع رویکردهای درمان رفتاری، جبرانی و تحریک الکتریکی در درمان اختلال بلع بزرگسال آشنا شود

محتوای آموزشی دوره:

A. سرفصل‌های آموزشی دوره:

(مطالب نظری)

۱. با آناتومی، مسیرهای عصبی و فیزیولوژی بلع طبیعی آشنا شود
۲. با اختلالات تغذیه و بلع نوزاد در بدو تولد و کودکان در سنین رشد آشنا شود
۳. با مشخصات اختلالات بلع در کودکان آشنا شود
۴. با معاینه و ارزیابی اختلال بلع نوزاد آشنا شود
۵. با معاینه و ارزیابی اختلال بلع آشنا شود
۶. توانایی تعیین اهداف درمانی برای انواع اختلالات بلع را داشته باشد
۷. با اصول کلی درمان و رویکردهای درمانی در اختلالات بلع آشنا شود

(مطالب عملی)

۱. ارزیابی و معاینه ساختارهای دخیل در فرایند بلع

۲. شناسایی مشخصات اختلال بلع در ارزیابی های ابزاری با FEES و فلوروسکوپی

۳. انجام روش های درمانی در فرد دچار اختلال بلع

B. رفرنس های آموزشی دوره:

1. Arvedson, Joan C., Linda Brodsky, and Maureen A. Lefton-Greif, eds. *Pediatric swallowing and feeding: Assessment and management*. Plural Publishing, 2019.

2. Carrau, Ricardo L., Thomas Murry, and Rebecca J. Howell, eds. *Comprehensive management of swallowing disorders*. Plural Publishing, 2016.

منتهای آموزشی دوره:

سخنرانی، بحث و گفتگو، پرسش و پاسخ و تمرین عملی

تعداد ساعت / واحد آموزشی:

۱۷ جلسه ۲ ساعته / ۱ واحد نظری ۱ واحد عملی

جایگاه های آموزشی دوره:

کلاس درس

ارزشیابی های دوره:

پرسش و پاسخ، کار عملی و امتحان کتبی

طرح درس

نام درس: اختلال بلع دهانی-حلقی در نوزادان، کودکان و بزرگسالان

اهداف پایان درس:

اهداف شناختی: آشنایی با فرایند طبیعی و غیرطبیعی بلع، همچنین کسب دانش در رابطه با آسیب شناسی، انواع علائم اختلالات تغذیه و بلع، ارزیابی و درمان اختلالات بلع

اهداف روانی حرکتی: کسب توانمندی در خصوص نحوه ارتباط با نوزاد و مراقبین کودک دچار اختلال بلع، تعیین اهداف و شیوه-های مداخله در اختلالات بلع

اهداف نگرشی: علاقه‌مندی به ارزیابی صحیح و ارائه مداخلات درمانی علمی و متناسب در افراد دچار اختلال بلع

برنامه‌ی جلسات:

جلسه	اهداف یادگیری	سرفصل‌های آموزشی	روش‌های آموزشی	فعالیت‌های یادگیرنده	جایگاه و زمان مورد نیاز	زمان و نحوه ارزشیابی یادگیرنده	منابع
۱	تعریف اختلال بلع و ترمینولوژی مرتبط با آن آناتومی ساختارهای دخیل در بلع	* تعریف اختلال بلع * شناسایی علل مرتبط با آن * آشنایی با اصطلاحات مرتبط * مرزبندی oral, nasopharynx, oropharynx, hypopharynx	سخنرانی، نمایش اسلاید، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	مطالعه‌ی منابع معرفی شده، پاسخ به پرسش‌ها، مشارکت در بحث گروهی	کلاس درس؛ ۱ ساعت	پرسش و پاسخ در هر جلسه	* رفرنس ۱ (فصل ۱)
۲	نورواناتومی و تفاوت‌های آناتومیکال ساختارهای دخیل در بلع کودک و بزرگسال	* نورواناتومی ساختارهای دخیل در بلع * تفاوت ساختارهای دهانی، حلقی و حنجره نوزاد/کودک و بزرگسال	سخنرانی، نمایش اسلاید، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	مطالعه‌ی منابع معرفی شده، پاسخ به پرسش‌ها، مشارکت در	کلاس درس؛ ۱ ساعت	پرسش و پاسخ در هر جلسه	* رفرنس ۱ (فصل ۲) * رفرنس ۲

			بحث گروهی				
۳	رشد مکیدن و بلع در prenatal فیزیولوژی بلع کنترل عصبی بلع	تفاوت sucking و Suckling * مهارت های مکیدن و بلع پیش از تولد * مراحل بلع طبیعی • مرحله آماده سازی دهانی و انتقال دهانی و حلقی * مراکز کنترل عصبی مرکزی و محیطی بلع	سخنرانی، نمایش اسلاید، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	مطالعه‌ی منابع معرفی شده، پاسخ به پرسش‌ها، مشارکت در بحث گروهی	کلاس درس؛ ۱ ساعت	پرسش و پاسخ در هر جلسه	* رفرنس ۲ (فصل ۲) * رفرنس ۲
۴	رفلکس های مرتبط با بلع رشد مهارت های تغذیه رشد طبیعی مهارت های تغذیه ای	* انواع رفلکس های Tongue و Rooting و protrusion gag و Phasic bite و sucking * رشد sucking * رشد مهارت های تغذیه ای بین بازه های: تولد تا ۳ ماهگی ۳ تا ۶ ماهگی ۶ ماهگی تا یکسالگی	سخنرانی، نمایش اسلاید، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	مطالعه‌ی منابع معرفی شده، پاسخ به پرسش‌ها، مشارکت در بحث گروهی	کلاس درس ۱ ساعت	پرسش و پاسخ در هر جلسه	* رفرنس ۱ (فصل ۳)
۵	ارزیابی بلع و تغذیه	* تاریخچه گیری * معاینه و آزمون بالینی ساختارهای دخیل در بلع * ارزیابی اعصاب کرانیال	سخنرانی، نمایش اسلاید، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	مطالعه‌ی منابع معرفی شده، پاسخ به پرسش‌ها، مشارکت در بحث گروهی	کلاس درس؛ ۱ ساعت	پرسش و پاسخ در هر جلسه	* رفرنس ۱ (فصل ۳)
۶	ارزیابی ابزاری بلع	*Fiberoptic Endoscopic Evaluation of Swallowing	سخنرانی، نمایش اسلاید،	مطالعه‌ی منابع معرفی شده،	کلاس درس؛ 1 ساعت	پرسش و پاسخ در هر جلسه	* رفرنس ۱ (فصل ۳)

			پاسخ به پرسش‌ها، مشارکت در بحث گروهی	پرسش و پاسخ، بحث گروهی	*Videofluoroscopic Swallow Study		
۷	مدیریت اختلالات بلع و تغذیه	* اصول تصمیم‌گیری * رویکردهای حسی حرکتی در درمان اختلالات بلع	سخنرانی، نمایش اسلاید، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	مطالعه‌ی منابع معرفی شده، پاسخ به پرسش‌ها، مشارکت در بحث گروهی	کلاس درس؛ 1 ساعت	پرسش و پاسخ در هر جلسه	* رفرنس ۱ (فصل ۳)
۸	مدیریت اختلالات بلع و تغذیه	* رویکردهای جبرانی درمان اختلال بلع (رویکردهای مدیریت پوزیشن و پوسچر	سخنرانی، نمایش اسلاید، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	مطالعه‌ی منابع معرفی شده، پاسخ به پرسش‌ها، مشارکت در بحث گروهی	کلاس درس؛ ۱ ساعت	پرسش و پاسخ در هر جلسه	* رفرنس ۱ فصل ۷
۹	تسهیل تغذیه دهانی در نوزادانی tube feeding و ملاحظات درمانی نوزاد نارس	* تحریکات حسی حرکتی غیرتغذیه‌ای * راهکارهای تسهیل تغذیه دهانی نوزاد نارس	سخنرانی، نمایش اسلاید، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	مطالعه‌ی منابع معرفی شده، پاسخ به پرسش‌ها، مشارکت در بحث گروهی	کلاس درس؛ ۳ ساعت	پرسش و پاسخ در هر جلسه	* رفرنس ۱ فصل ۸
۱۰	مدیریت اختلال بلع نوزاد بستری در NICU	* آشنایی با بخش مراقبت ویژه نوزاد * ملاحظات مربوط به این بخش * رویکردهای درمانی برای تسهیل تغذیه دهانی نوزاد	سخنرانی، نمایش اسلاید، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	مطالعه‌ی منابع معرفی شده، پاسخ به پرسش‌ها، مشارکت در بحث گروهی	کلاس درس؛ ۳ ساعت	پرسش و پاسخ در هر جلسه	* رفرنس ۲ (فصل ۱۰ و ۱۱) * رفرنس ۳ (فصل ۲ و ۳)

۱۱	تسهیل تغذیه در نوزاد مبتلا به ضایعات نورولوژیکال	* ملاحظات مربوط به تسهیل تغذیه در کودک فلج مغزی/ دیسفاژی مرتبط با ضایعات نورولوژیکال در بزرگسالی	سخنرانی، نمایش اسلاید، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	مطالعه‌ی منابع معرفی شده، پاسخ به پرسش‌ها، مشارکت در بحث گروهی	کلاس درس؛ ۳ ساعت	پرسش و پاسخ در هر جلسه	* رفرنس ۲ (فصل ۱۵)
۱۳	معرفی درمان های نوین در اختلال بلع	استفاده از تحریک الکتریکی در درمان اختلال بلع	سخنرانی، نمایش اسلاید، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	مطالعه‌ی منابع معرفی شده، پاسخ به پرسش‌ها، مشارکت در بحث گروهی	کلاس درس؛ ۱ ساعت	پرسش و پاسخ در هر جلسه	رفرنس ۴ (فصول ۲۶، ۲۷ و ۲۹)
۱۴	جلسات عملی برای مشاهده فرایند ارزیابی و اجرای مداخلات درمانی بیماران دچار اختلال بلع		تمرین عملی اجرای نقش و بیمارنا پرسش و پاسخ، بحث گروهی	مطالعه‌ی منابع معرفی شده، پاسخ به پرسش‌ها، مشارکت در بحث گروهی	کلاس درس؛ ۱ ساعت	پرسش و پاسخ در هر جلسه	* رفرنس ۱ (فصل ۹) * رفرنس ۲ (فصل ۵)
۱۵	عواقب مرتبط با اختلال بلع	* آسپیریشن پونومونیا * سوتغذیه * دهیدراسیون	سخنرانی، نمایش اسلاید، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	مطالعه‌ی منابع معرفی شده، پاسخ به پرسش‌ها، مشارکت در بحث گروهی	کلاس درس؛ ۱ ساعت	پرسش و پاسخ در هر جلسه	* رفرنس ۱
۱۶	رفع اشکال، ارائه‌ی دانشجویان						

تکالیف دانشجویان:

مطالعه متون درسی، پاسخ به پرسش‌های مطرح شده در کلاس، ارائه گزارش کیس، شرکت در امتحان میان‌ترم و پایان‌ترم.

ارزشیابی درس:

۱- امتحان میان‌ترم (جلسه‌ی ۱۱): ۶ نمره

۲- ارزشیابی شفاهی؛ مستمر در طول ترم: ۲ نمره

۳- کار عملی: ۴ نمره

۳- امتحان پایان‌ترم: ۸ نمره

۴- ارائه‌ی خلاصه‌ی کتبی و ارائه‌ی شفاهی: ۲ نمره [اختیاری]

کار عملی: ارائه گزارش کامل کیس، شامل ارزیابی، تعیین اهداف درمانی و رویکرد درمان (۲ نمره)

مشارکت فعال در کلاس (۲ نمره)